

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 399/08-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. novembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti D., a. s., M., zastúpenej advokátom JUDr. M. K., M., vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského súdu v Košiciach vo veci vedenej pod sp. zn. Spr. 161/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti D., a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. novembra 2008 doručená sťažnosť spoločnosti D., a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) „v konaní vedenom pod sp. zn. Spr. 161/2008“.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka bola na Okresnom súde Michalovce (ďalej len „okresný súd“) „v súdnom konaní 10 C 671/2000... žalobcom o neplatnosť okamžitého zrušenia pracovného pomeru a náhradu mzdy...“ (v predmetnej veci okresný súd „dňa 25. 3. 08 rozsudkom vyslovil, že okamžité... je neplatné“, o trovách mal okresný súd rozhodnúť samostatným uznesením).

Sťažovateľka uviedla, že „*nakoľko sa súdne pojednávania v dňoch 25. 1. 08, 12. 2. 08 a 29. 3. 08 nekonali aj keď sme sa ako žalovaná strana (zrejme nesprávne označenie procesného postavenia, pozn.) stále dostavili ale pre neprítomnosť žalobcu sa súdne pojednávania nekonali a boli odložené. Po každom takomto odročení sme si uplatnili separátne trovy.*“.

Keďže okresný súd „*o separátnych trovách do vyhlásenia rozsudku*“ nerozhodol, sťažovateľka si trovy uplatnila ich vyúčtovaním 25. marca 2008.

Sťažovateľka uviedla, že „*o týchto trovách súd rozhodol dňa 30. 7. 08, teda po našej sťažnosti zo dňa 1. 7. 208, ktorú sme adresovali orgánu súdnej správy OS Mi*“.

K sťažnosti sťažovateľka pripojila:

a) Sťažnosť vo veci sp. zn. 10 C 671/2000 z 1. júla 2008 adresovanú predsedovi okresného súdu, v ktorej okrem iného uviedla:

«*... som uplatňoval... nárok na separátne trovy a to z dôvodov neúčasti odporcu na pojednávaniach: dňa 25. januára 2008, 12. februára 2008 a 29. februára 2008.*

Nakoľko o separátnych nárokoch na trovy konania nebolo rozhodnuté v rámci priebehu konania, tak po vyhlásení rozsudku som ich holistický uplatnil vo vyúčtovaní trov právneho zastúpenia zo dňa 25. 3. 2008.

Ani o tomto mojom nároku súd nerozhodol v rozsudku s odôvodnením, že o trovách konania bude rozhodnuté samostatným uznesením. ...

Takže rozhodovanie o separátnom nároku na trovy konania, o vyúčtovaných trovách konania zo dňa 25. 3. 2008 je so značným prieťahom. ...»

b) Odpoveď predsedu okresného súdu sp. zn. Spr. 37/2008 z 30. júla 2008:

„Dňa 2. 7. 2008 nám bola doručená Vaša sťažnosť na prietahy v konaní 10 C 671/2000...

Nahliadnutím do spisu bolo zistené, že vo veci bol vyhlásený rozsudok 25. 3. 2008, v ktorom rozsudku je okrem iného uvedený aj výrok, že o trovách konania bude rozhodnuté samostatným uznesením. Vaše vyúčtovanie trov je zaevidované na čl. 198-199 spisu. Sudca dňa 24. 4. 2008 požiadal o predĺženie lehoty na napísanie rozsudku, z dôvodu obtiažnosti, ako aj pracovnej zaneprázdnenosti a to do 31. 5. 2008. Rozsudok Vám bol doručený 16. 6. 2008, proti tomuto rozsudku podal žalovaný odvolanie dňa 24. 6. 2008...

Sudca o trovách konania v citovanej veci rozhodol dnešného dňa, t. j. 30. 7. 2008.“

c) Žiadosť sťažovateľky o prešetrenie vybavenia sťažnosti predsedom okresného súdu sp. zn. Ku 27/08 UsP z 13. augusta 2008 adresovanú krajskému súdu, v ktorej okrem iného uviedla:

„S odpoveďou predsedu OS... nesúhlasíme...

Vôbec sa nezaobera odpoveďou na nevybavenie uplatnených nárokov na separátne trovy z 25. 1. 08, 12. 2. 08 a 29. 2. 08. tak ako to ukladá § 147 OSP. Súd môže kedykoľvek v priebehu konania vydať uznesenie podľa § 147...

Žiadam preto predsedu krajského súdu o prešetrenie vybavenie sťažnosti predsedom okresného súdu podľa § 67 ods. (1) pís. a) zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch.“

d) Odpoveď predsedu krajského súdu sp. zn. Spr. 161/08 z 26. septembra 2008:

„... Pri rozhodovaní o trovách konania vedeného pod č. k. 10 C 671/2000 nedošlo k zbytočným prietahom, keď si okresný súd toto rozhodnutie vyhradil v rozsudku vyhotovenom v predĺženej lehote samostatným uznesením, ktoré bolo dňa 30. 7. 2008 aj vydané.“

3. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Základné právo D. a. s. na súdnu i inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, postupom Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. Spr. 161/2008 porušené bolo.“

2. Krajskému súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. Spr. 161/2008 vracia vec na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Košiciach je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia D. a. s. na účet advokáta JUDr. M. K., Advokátska kancelária, M., vo výške 7.938,- Sk... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľky prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, I. ÚS 158/05, I. ÚS 213/05).

Ústavný súd konštatuje, že z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností vyplýva, že jej predmetom je nesúhlas sťažovateľky s vybavením jej sťažnosti z 1. júla 2008 okresným súdom a následne krajským súdom [pozri body 2 a), b) a d) I. časti odôvodnenia].

Ústavný súd považoval za potrebné venovať pozornosť predovšetkým namietanému porušeniu základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy označenými všeobecnými súdmi. Ústavný súd vychádzal pritom z doterajšej judikatúry ústavného súdu, podľa ktorej čl. 46 ods. 1 ústavy predstavuje primárne východisko pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a na základe toho ho možno považovať aj za základ ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy). Zároveň podľa čl. 46 ods. 4 ústavy podmienky a podrobnosti o tejto ochrane ustanoví zákon, resp. v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy je možné domáhať sa základného práva podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (napr. IV. ÚS 142/07, IV. ÚS 165/07).

K problematike práva na spravodlivý proces je potrebné uviesť, že okrem prístupu k súdu sa čl. 46 ods. 1 ústavy priznáva aj určitá kvalita konania, inak povedané, spravodlivý proces.

Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“) sťažnosť na postup súdu môže podať účastník konania alebo strana v konaní. Sťažnosť na postup súdu môže smerovať proti porušovaniu práva na verejné prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov alebo porušovaniu zásad dôstojnosti súdneho konania sudcami, súdnymi úradníkmi alebo zamestnancami súdu, ktorí plnia úlohy pri výkone súdnictva.

Podľa § 63 zákona o súdoch sťažnosti vybavuje predseda príslušného súdu, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Sťažnosti na predsedu súdu vybavuje predseda súdu vyššieho stupňa.

Podľa § 64 zákona o súdoch účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní alebo porušené zásady dôstojnosti súdneho konania, a odstránenie zistených nedostatkov (ods. 1). Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti. Ak je to na riadne vybavenie sťažnosti potrebné, vypočuje sa sťažovateľ a vyjadria sa k nej osoby, proti ktorým sťažnosť smeruje, alebo ďalšie osoby, ktoré môžu pomôcť pri prešetrení sťažnosti (ods. 2). Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, a ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky (ods. 3).

Podľa § 65 zákona o súdoch sťažnosť musí byť vybavená do 30 dní odo dňa jej doručenia orgánu príslušnému na jej vybavenie (ods. 1). Ak lehotu podľa odseku 1 nemožno dodržať z dôvodu nemožnosti zabezpečenia podkladov na riadne vybavenie sťažnosti alebo v prípadoch náročných na prešetrenie, možno lehotu uvedenú v odseku 1 predĺžiť; sťažnosť však musí byť vybavená najneskôr do troch mesiacov odo dňa jej doručenia orgánu príslušnému na jej vybavenie. O každom predĺžení lehoty na vybavenie sťažnosti a o dôvodoch predĺženia je orgán vybavujúci sťažnosť povinný písomne upovedomiť sťažovateľa bez zbytočného odkladu v rámci lehoty podľa odseku 1 (ods. 2).

Podľa § 66 zákona o súdoch o spôsobe vybavenia sťažnosti a prijatých opatreniach na odstránenie zistených nedostatkov musí byť sťažovateľ upovedomený písomne. To neplatí, ak sťažovateľ na písomnom upovedomení netrvá alebo ak sťažovateľ zomrel, stal sa nezvestným alebo je pre trvalý pobyt v cudzine nedosiahnuteľný.

Ak je sťažovateľ toho názoru, že sťažnosť, ktorú podal na príslušnom orgáne súdu, nebola ním riadne vybavená, môže podľa § 67 ods. 1 zákona o súdoch požiadať do 30 dní od doručenia odpovede, s ktorou nie je spokojný,

a) predsedu krajského súdu o prešetrenie vybavenia sťažnosti predsedom okresného súdu,

b) predsedu Vyššieho vojenského súdu o prešetrenie vybavenia sťažnosti predsedom vojenského obvodového súdu,

c) ministerstvo o prešetrenie vybavenia sťažnosti predsedom krajského súdu, predsedom Špeciálneho súdu a predsedom Vyššieho vojenského súdu.

Podľa § 67 ods. 2 zákona o súdoch sa na prešetrenie vybavenia sťažnosti primerane použijú ustanovenia tohto zákona o vybavovaní sťažností.

Podľa § 68 zákona o súdoch ak tento zákon neustanovuje inak, použije sa na vybavovanie sťažnosti osobitný zákon, ktorým je zákon č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach.

Z obsahu napadnutých odpovedí označených subjektov vyplýva, že tieto subjekty zvoleným spôsobom riadne odôvodnili a vybavili sťažovateľkinu sťažnosť v súlade s platnými právnymi predpismi.

Ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutými postupmi označených porušovateľov a možným porušením sťažovateľkou uvádzaného základného práva. Skutočnosť, že sťažovateľka s uvedenými postupmi „*kategoricky nesúhlasí*“, nemôže viesť k záveru o arbitrárnosti názoru alebo svojvôli v postupe označených subjektov. Nespokojnosť sťažovateľky s obsahmi odpovedí dotknutých subjektov nie je dôkazom o ich neústavnosti.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť pri predbežnom prerokovaní v senáte odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd ešte poznamenáva, že ďalším dôvodom odmietnutia sťažnosti je jej neprípustnosť (§ 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde), pretože sťažovateľka nevyužila možnosť nápravy ňou tvrdeného protiprávneho stavu postupom ustanoveným § 67 ods. 1 písm. c) zákona o súdoch, t. j. nepožiadala Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky o prešetrenie vybavenia jej sťažnosti predsedom krajského súdu.

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v 2. a 3. bode petitu jej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. novembra 2008